

A Fővárosi Ítéltábla a dr. Izsák Katalin ügyvéd által képviselt I.rendű felperes neve (I.rendű felperes címe) I. rendű és II.rendű felperes neve (II.rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek - a Legfőbb Ügyészség Jogi Képviseleti Osztály (1055 Budapest, Markó utca 16.; ügyintéző: ... ügyész) által képviselt Legfőbb Ügyészség (1055 Budapest, Markó utca 16.) I. rendű és a ... jogtanácsos (fél címe 3) által képviselt Nemyeti Adó és Vámhivatal (1054 Budapest, Széchenyi utca 2.) II. rendű alperes ellen közigazgatási jogkörben okozott kár megtérítése iránt indult perében a Fővárosi Törvényszék 2018. március 13. napján meghozott 5.P.23.575/2015/68. számú ítélete ellen az I-II. felperesek részéről 71. és 76., valamint a II. rendű alperes részéről 73. sorszámon előterjesztett fellebbezés folytán meghozta a következő

### í t é l e t e t :

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét részben megváltoztatja és az I. rendű felperes által a II. rendű alperesnek fizetendő elsőfokú perköltség összegét 2.500.000 (kétmillió-ötszázezer) forintra felemeli.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I. és a II. rendű felpereseket, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 15 napon belül a II. rendű alperesnek 1.000.000 (egymillió) forint másodfokú perköltséget, és térítsenek meg - ugyancsak egyetemlegesen - a Magyar Államnak külön felhívásra 2.697.600 (kétmillió-hatszázkilencvenhétezer-hatszáz) forint feljegyzett és le nem rótt fellebbezési illetéket.

A fennmaradó le nem rótt 197.600 (százkilencvenhétezer-hatszáz) forint fellebbezési illetéket a II. rendű alperes illetékmentessége folytán az állam viseli.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

### I n d o k o l á s

A felperesek a Polgári Törvénykönyvről szóló 1959. évi IV. törvény (a továbbiakban: Ptk.) 349. § (1) bekezdésére és 339. §-ára alapított keresetükkel 335.070.933 forint és ennek 2015. szeptember 3-tól a kifizetésig járó törvényes késedelmi kamata és a perköltség egyetemleges megfizetésére kérték kötelezni az alpereseket. Az I. rendű alperes kárfelelősséget megalapozó magatartását abban jelölték meg, hogy az ügyészség annak ellenére emelt vádat 2014. január 20-án az I. rendű felperes ellen, hogy a nyomozás során beszerzett bizonyítékokból egyértelműen meg kellett volna állapítania a bűncselekmény hiányát, tekintettel arra, hogy a vádemeléskor egyetlen az I. rendű felperest terhelő bizonyíték sem volt. A II. rendű alperes jogellenes magatartását abban látták, hogy a nyomozás hatékonyságára és időszerűségére vonatkozó jogszabályi előírások megszegésével elmulasztotta a szükséges intézkedések megtételét, a bizonyítékok felkutatását és beszerzését, míg az I. rendű

alperes nem tett eleget a nyomozás felügyeleti kötelezettségének, mert nem észlelte és nem utasította a II. rendű alperest a szükséges nyomozati cselekmények határidőben való elvégzésére. Az ügyészség indítványára a bíróság 58.137.000 forint zár alá vételét rendelte el, a bank azonban az II. rendű felperes összes számláját zárolta, amit három hét után ugyan feloldott, de a zár alá vett összeget nem kamatozó számlára helyezte. Hangsúlyozták, hogy az I. rendű felperes a büntetőeljárás terheltjeként nem köteles adatszolgáltatásra, ez pusztán lehetőség számára, de már a gyanúsítottkénti kihallgatását követően, 2011. szeptember 23-án megemlítette a nyomozó hatóságnak azokat a letéti megállapodásokat, amelyek a terhére rótt bűncselekményt egyértelműen cáfolták. Megítélésük szerint a szakértői vélemény kiegészítésével már 2011 őszén kiderülhetett volna, hogy a II. rendű felperes a társasági adófizetési kötelezettségét nem kerülte el és senki sem kötelezhető az érintett tranzakciók kapcsán személyi jövedelemadó fizetésére. Emiatt a II. rendű alperesnek az eljárást bűncselekmény hiányában már ekkor meg kellett volna szüntetnie. A vagyoni károk körében 316.947.418 forintot elmaradt vagyoni előnyként, 12.845.980 forintot zárolás miatti kamatveszteség címén, további 5.277.535 forintot pedig a büntetőeljárásban az I. rendű felperest képviselő ügyvédeknek, továbbá a D. Kft.-nek kifizetett költségként kívántak érvényesíteni. Ezen felül a Ptk. 75. § (1) bekezdésére és 78. § (1) bekezdésére alapított keresetükkel kérték, hogy a bíróság állapítsa meg az alperesek jogsértését, nevezetesen a felperesek jóhírnevének megsértését és egyetemlegesen kötelezze őket a felperesek részére személyenként 3.000.000 forint nem vagyoni kártérítés megfizetésére a törvénytelen vádemelésre, továbbá arra alapítottnak, hogy a II. rendű alperes ... Bank Zrt.-hez intézett megkeresései nyomán a felperesekre rossz fény vetült, ami végül a hitelkeret-szerződés felmondásához vezetett.

Az alperesek a büntetőeljárásban való képvisellel kapcsolatosan igényelt költségek tekintetében elsősorban a per megszüntetését kérték a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: Pp.) 157. § a) pontja alapján a Pp. 130. § (1) bekezdés b) pontjára figyelemmel azzal az indokkal, hogy az előbbi kártétel tekintetében a kereset elbírálására polgári bíróságnak nincs hatásköre. Ezt meghaladóan a kereset elutasítását, a II. rendű alperes ezen kívül a felperesek perköltségben marasztalását is kérte.

Az I. rendű alperes azzal védekezett, hogy a kártérítési felelősségét megalapozó lényeges anyagi és eljárási szabálysértésben, továbbá a tények kirívóan okszerűtlen értékelésében megnyilvánuló szakmai szabályszegést a keresettel érintett körben nem követett el, az ügyészek a törvényi előírásoknak és a szakmai irányító rendelkezéseknek megfelelően szakszerűen jártak el. A felperesek személyiségi jogát nem sértették, de a felperesek által érvényesített károk egyébként sem állnak okozati összefüggésben az I. rendű alperes terhére állított jogellenes magatartással.

A II. rendű alperes azzal védekezett, hogy a 2011. augusztus 30-i szakvélemény és az I. rendű felperes gyanúsított kihallgatásáról felvett jegyzőkönyv alapján megalapozottnak került sor az I. rendű felperes meggyanúsítására két adónemet érintő adóbevételt csökkentő tevékenység miatt. A büntetőeljárásról szóló 1998. évi XIX. törvényben (a továbbiakban: Be.) előírt nyomozási határidőt betartotta, ezzel okozati összefüggésben a felpereseknek kára nem keletkezhetett. A jogszabályokból az a kötelezettség hárult rá, hogy a tényállást oly mértékben derítse fel, hogy a vádhatóság dönthessen a vádemelésről, aminek a nyomozás során eleget tett. A vádemelési javaslatához a Be. szabályai és az ítélezési gyakorlat szerint sem szükséges bizonyosság. Amint azt az összefoglaló jelentésében kifejtette, a nyomozás során feltárt ellentmondások arra utaltak, hogy a letéti konstrukció később, az adófizetési kötelezettség, valamint a büntetőeljárás alóli kibúvás céljából keletkezett, ezért a rendelkezésére álló összes körülményt mérlegelve jutott arra a következtetésre, hogy vádemelési indítvánnyal él. Kiemelte, hogy a teljes könyvelési anyag és az annak alapját képező bizonyítékok is szükségesek voltak ahhoz, hogy az I. rendű felperesre kedvező

második szakvélemény megszülethessen és ez volt az az első dokumentum, ami a letéti konstrukcióra visszavezetetten mondta ki az adókülönbözlet hiányát, így késedelem ebben a körben sem terheli. Az ügyészség sem az indokolatlan elhúzódás miatt vonta fokozott felügyelet alá a nyomozást. A jogellenesnek állított magatartás és a kár közötti okozati összefüggés hiányával is érvelt, de a kár összegét, e körben az elmaradt vagyoni előny felmerültét és annak számítási módját is vitássá tette, mert a felperesek a II. rendű felperes által kezelt teljes, de összecszerülésében nem ismert összegre vetítik az elmaradt hasznot. Másrészt viszont olyan vagyon tekintetében követelnek maguknak kárt, amely az I. rendű felperes által elismerten a II. rendű felperesnek nem a saját vagyona, az idegen vagyonban esetlegesen bekövetkezett kárt pedig nem érvényesíthetik. Harmadrészt a II. rendű felperes eredményes működését a közzétett mérleg szerinti eredmények nem támasztják alá. A D. Kft. megbízási díját eltúlzottnak tartotta, és annak megfizetését sem látta igazoltnak. A kamatok jóváírásának elmaradásáért a II. rendű alperest kárfelelősség nem terheli, azt a felperes a bankjától követelhetné.

Az elsőfokú bíróság ítéletével az I. és a II. rendű felperesek keresetét elutasította és kötelezte az I. rendű felperest a II. rendű alperes részére 800.000 forint perköltség 15 napon belüli, valamint az állam javára 1.500.000 forint feljegyzett kereseti illeték megfizetésére.

Az ítélet indokolása szerint az elsőfokú bíróság a keresetet a Ptk. 349. § (1) bekezdése és az emellett alkalmazandó Ptk. 339. §-a alapján bírálta el, és a kártérítés konjunktív feltételeit egyes kártételenként vizsgálva arra a következtetésre jutott, hogy a könyvelő, valamint az ügyvédek részére kifizetett díjak indokoltságáról jogerős bírósági döntések állnak rendelkezésre, így ezek további kártérítési igény alapját nem jelenthetik. A zár alá vett összeg utáni kamatvesztésre a felperesek egyrészt azért nem tarthatnak igényt, mert nem az alperesek, hanem a bank döntése volt, hogy a zár alá vett összeget olyan számlára helyezte, ami nem kamatozott, így e döntésért az alperesek eleve nem tehetők felelőssé. Másrészt a zár alá vétel elrendeléséről és annak indokoltságáról az I. rendű felperes fellebbezése folytán jogerőre emelkedett határozatával végső soron a bíróság döntött. Az alperesek az előbbi intézkedésre csak javaslatot tettek, de a zár alá vétel kezdeményezése nem volt jogellenes és felróható, a szakvélemény által kalkulálható összeg háromszorosa biztosítékként indokoltan lefoglalható. A felperesek elmaradt vagyoni előnyt okozati összefüggés hiányában nem érvényesíthetnek. A II. rendű felperes nevében eljáró I. rendű felperes nem hitelkeret-szerződést, hanem tőzsdei ügyletek bonyolítására vonatkozó szerződést kötött a bankkal, amiben a bank azt vállalta, hogy egy görögországi szélérőmű-projekt fenntartásához, illetve előkészítéséhez önerőt igazol a II. rendű felperes részére. Az előbbi ügylet jelentős hasznot és kockázatot is magában foglalt, de a projekt megghiúsulása az alperesek állított magatartásaival értékelhető okozati összefüggésbe nem hozható, ezért a megghiúsulás miatt elmaradt vagyoni előny velük szemben alappal nem érvényesíthető.

Az alperesek jogellenesnek állított magatartásai vizsgálata körében abból indult ki, hogy az alperesek jogalkalmazó szervek, kárfelelősségüket csak a kirívóan súlyos jogalkalmazási és jogértelmezési tévedés alapíthatja meg, még hozzá elsősorban akkor, ha a ténymegállapítás és a döntés nem mérlegelés eredménye (EBH.2001.526.). A polgári perben eljáró bíróság az alperesek döntéseit érdemben nem vizsgálhatja felül, csupán azt, hogy a törvényes eljárási kötelezettségeiket teljesítették-e és a jogszabályokat betartották-e. Az ügyészségről szóló 2011. évi CLXIII. törvény (a továbbiakban: Ütv.) 17. § (2) bekezdése szerint az ügyészség a nyomozásra vonatkozó intézkedéseiért, az általa elvégzett eljárási cselekmények, az általa tett intézkedések és meghozott határozatok megalapozottságáért és jogszerűségéért felelős. Önmagában az I. rendű felperes felmentése nem teszi a II. rendű alperes nyomozását és az I. rendű alperesi vádemelést sem jogellenessé, sem pedig felróhatóvá. Az alpereseknek a bűncselekmény felderítése és a vádemelés

kérdésében való döntés volt a feladata, a bűnösségről a végső döntést a bíróságnak kellett meghoznia. Az alperesek magatartása csak akkor lenne felróható, ha annak ellenére folytattak volna büntetőeljárást az I. rendű felperes ellen, hogy meggyőződésük szerint a cselekmény nem bűncselekmény, vagy azt nem a gyanúsított követte el. Ilyen körülményt azonban a rendelkezésre álló bizonyítékok alapján nem látott megállapíthatónak.

Az ügyintézési késedelem kapcsán arra a következtetésre jutott, hogy a nyomozás valóban a törvényes határidőig elhúzódott, ez azonban nem indok nélkül történt, mert a 2011 novemberétől 2012 novemberéig tartó adóhatósági vizsgálat eredményét be kellett várni és a teljes iratanyag csak 2013 januárjában állt rendelkezésre, továbbá folyamatosan új kérdések merültek fel és a nyomozó hatóság köteles volt utánajárni, ha más bűncselekmény gyanúja is felmerült. A szakvélemény kiegészítését illetően indokolatlan késedelmet szintén nem látott megállapíthatónak, mert az első szakvéleménynél a letéti konstrukció fel sem merült, a második szakvéleményhez pedig szükség volt arra, hogy az iratanyag teljes körűen rendelkezésre álljon, hiszen a szakértő második véleményét az utóbb beszerzett iratokra alapította. Értékelte továbbá az elsőfokú bíróság azt is, hogy vádemelési javaslat és a vádemelés során nyilvánvalóan nehezen volt értelmezhető, hogy a II. rendű felperesi társaság tulajdonosa az I. rendű felperes, aki egyébként a saját pénzét letétként, idegen forrásként szerepelteti a társaság nyilvántartásában.

Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint a II. rendű felperes kárigénye azért is alaptalan, mert a letéti konstrukció folytán saját vagyonában kára nem keletkezhetett, az I. rendű felperes lényegében a saját pénzeszközeivel bonyolított tőzsdei ügyleteket úgy, hogy annak adóvonzata nem volt, sem társasági, sem pedig jövedelemadó formájában.

A nem vagyoni kárigényt azért találta alaptalannak, mert az I. rendű felperes felhívás ellenére nem bizonyította, hogy a bank a hitelkeret-szerződést a nyomozásra tekintettel szüntette meg, holott a szerződés felmondása bármelyik fél részéről indokolás nélkül lehetséges. A bankhoz intézett megkeresésekből okszerűen nem vonható le negatív következtetés az I. rendű felperesre, mert a megkeresések az I. rendű felperest nem nevesítették, hanem ismeretlen tettes ellen folyó eljárást tüntettek fel.

Az I. rendű felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte a II. rendű alperes jogtanácsosi munkadíjból álló perköltségének megfizetésére, amit a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (1) és (2) bekezdésére figyelemmel a (6) bekezdés szerint mérsékelt összegben állapított meg, míg a feljegyzett kereseti illeték viseléséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet (a továbbiakban: Kmr.) 13. § (2) bekezdése alapján határozott.

A felperesek fellebbezésükben elsődlegesen kérték az elsőfokú ítélet megváltoztatását, a keresetnek való helyt adást, valamint az alperesek első- és másodfokú perköltség megfizetésére kötelezését, másodlagos fellebbezési kérelmük az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezésére, míg harmadlagos fellebbezési kérelmük az elsőfokú ítélet perköltség viselésére vonatkozó rendelkezésének megváltoztatására, a II. rendű alperes javára megállapított perköltség 400.000 forintra való mérséklésére irányult.

Fellebbezésük indokaként előadták, hogy az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan és iratellenesen állapította meg és az indokolási kötelezettségének sem tett eleget. A tényállást kizárólag az alperesek nyilatkozataira alapította, a felperesek előadását és bizonyítékait figyelmen kívül hagyta. Nem adott számot arról, hogy a tanúvallomásokat, a tanúk vallomásának az I. rendű felperes tényállításaival való nyilvánvaló ellentmondásait miként értékelte és azokból milyen

következtetésre jutott. Nem helytálló az a megállapítása, hogy a pénzintézettel való jogviszonnyal összefüggő bizonyítékokat felhívás ellenére ne csatolták volna, mert azok már a nyomozás során a II. rendű alperes birtokába kerültek. Az elsőfokú bíróság helytelen következtetéssel jutott arra a megállapításra, hogy az alpereseket kárfelelősség nem terheli, mert a rendelkezésre álló bizonyítékokból helyes következtetéssel észlelnie kellett volna, hogy az alperesek mikor és milyen mértékben mulasztottak, illetve szegték meg törvényi kötelezettségeiket és ezáltal okoztak kárt a felpereseknek. Az elsőfokú bíróság nem értékelte, hogy minden szükséges irat a nyomozó hatóság rendelkezésére állt, a II. rendű alperes azonban nem tett lépéseket ennek beszerzése érdekében, hanem házkutatást végzett, illetve olyan nyomozati cselekményeket folytatott le, amelyek az alapüggyel nem voltak szoros összefüggésben. Azt sem vette figyelembe az elsőfokú bíróság, hogy a tanúvallomások a nyomozás jelentős elhúzódását támasztották alá, aminek ellenére az ügy szempontjából releváns számos bizonyíték beszerzése elmaradt.

Az eljárás elhúzódását támasztja alá, hogy az I. rendű alperes a nyomozást annak indokolatlan elhúzódása okán vonta 2012. szeptember 26-án fokozott felügyelete alá és az I. rendű alperes sem vitatta az elsőfokú eljárásban azt a tényt, hogy a nyomozó hatóság súlyos késedelemmel és mulasztással végezte tevékenységét (2015. november 20-i beadvány), amely nyilatkozatával az I. rendű alperes a II. rendű alperes késedelem hiányával kapcsolatos tényállításait cáfolta. Megítélésük szerint az I. rendű alperes nyilatkozatára figyelemmel a nyomozás elhúzódása nem lehet kétséges, de ezt támasztják alá a bizonyítékok is, mert a zár alá vétel elrendelése (2012. január 19.) és a második szakvélemény (2013. augusztus 7.) között úgy telt el majd két év, hogy az ügy lényegére irányuló nyomozati cselekmények nem történtek, miközben a felperesek nem tudtak a zár alá vett összeggel rendelkezni. Álláspontjuk szerint legkésőbb az adócsalás meg nem történtét megállapító második szakvélemény nyomozóhatósághoz érkezésekor nyomban szükségessé vált volna a zár alá vétel megszüntetése, amit a II. rendű alperes elmulasztott. Az intézkedési késedelem megítélésük szerint olyan jelentős, ami már jogellenesnek tekinthető. A II. rendű alperes késedelme abban is megállapítható, hogy a második szakvéleményt nem szerezte be észszerű határidőn belül, amivel szintén kárt okozott. A kár önmagában azáltal is bekövetkezett, hogy a felperesek nem gyakorolhatták a bankszámlán lévő pénzeszközök feletti rendelkezési jogukat, továbbá kár az az elmaradt haszon is, amire ennek hiányában nem tudtak szert tenni. Meggyőződésük szerint az alperesek azzal okozták a kárt, hogy a nyomozás hatékonyságára és időszerűségére vonatkozó jogszabályi előírások megszegésével elmulasztották a szükséges intézkedések megtételét. Az I. rendű alperes nem tett eleget a nyomozás felügyeleti kötelezettségének, nem utasította a II. rendű alperest a szükséges nyomozati cselekmények időben való elvégzésére. A kár bekövetkezte és az alperesek magatartása közötti közvetlen okozati összefüggés az előbbi tények és az azokat alátámasztó bizonyítékok alapján egyértelműen megállapítható, mert ha az alperesek jogszerűen és észszerű határidőn belül járnak el a szakértői vélemény beszerzésével kapcsolatban és abból levonják a helyes következtetést - miszerint a rendelkezésre álló adatok és tények alapján az ügy nem vádképes - és határoznak a nyomozás megszüntetéséről, valamint a zár alá vétel feloldásáról, úgy a felpereseknek kára nem keletkezett volna. Hangsúlyozták, hogy az ügyészséget megillető diszkrecionális jogkör abban a kérdésben megengedő, hogy ne emeljen vádat, ha azt nem tartja képviselhetőnek, a mérlegelési jogkör azonban nem korlátlan és visszaélésszerűen nem gyakorolható. Adott esetben a vádemelés azért volt törvénytelen, mert semmilyen terhelő bizonyíték nem volt, már a vádirat benyújtásakor tisztázott volt, hogy nem történt bűncselekmény, hiszen a szakvélemény ezt támasztotta alá, terhelő bizonyíték nem került beszerzésre és a vádlott tagadásban volt. Az I. rendű alperes alappal nem számíthatott arra, hogy a vádemelés az I. rendű felperes bűnösségét megállapító ítéletre vezethet, hiszen a bírósági szakban új bizonyíték beszerzésére már nincs lehetőség. Álláspontjuk szerint az előbbieket okozták azt az időmúlást ami alapját képezte annak, hogy a zár alá vétel feloldására jelentős késedelemmel csak 2014. október 15-én, a felmentő

ítélettel egyidejűleg kerülhetett sor. Az előbbi tények azt is alátámasztják, hogy az alperesek felismerték, hogy a büntetőeljárásban magatartásuk felróható, amivel okozati összefüggésben a felpereseket várhatóan kár éri, de a kárenyhítési kötelezettségüknek sem tettek eleget.

Harmadlagos fellebbezési kérelmüket azzal indokolták, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség eltűzött, nem felel meg a Pp. szabályainak, a II. rendű alperes több alkalommal tanúsított nyilvánvalóan perelhúzó magatartást, beadványai késedelmes vagy a tárgyaláson való előterjesztésével.

A II. rendű alperes fellebbezésében az elsőfokú ítélet perköltségre vonatkozó rendelkezésének megváltoztatását és a javára megítélt perköltség 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja szerint számított összegre való felemelését kérte. Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság a pertárgy értékére és a kifejtett tevékenységre figyelemmel indokolatlanul mérsékelte jelentős mértékben képviselőjének jogtanácsosi munkadíját. Előadása szerint az ellenkérelem előterjesztéséhez képviselőjének a több mint kétezer oldalas nyomozati anyagot, az ügyészi utasításokat, valamint a nyomozati terveket is teljes terjedelmében át kellett tanulmányoznia. Többletmunkát jelentett számára, hogy az I. rendű felperes a tényállításait folyamatosan változtatta és a saját beadványain kívül az I. rendű alperes és a felperesek beadványára is nyilatkozatot kellett tennie. Ezért a képviselői tevékenység idő- és munkaigénye miatt a jogszabály szerinti munkadíj több mint 80%-kal való csökkentése indokolatlan.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására, míg a II. rendű alperes fellebbezési ellenkérelme az ítéletnek a per főtárgya tekintetében való helybenhagyására irányult. Álláspontjuk szerint az elsőfokú bíróság a tényállást helyesen, a bizonyítékok okszerű mérlegelésével állapította meg és abból helytálló következtetésre jutott, amihez képest a felperesek fellebbezésükben lényegében az elsőfokú eljárásban tett előadásait ismétlik meg, amivel összefüggésben az alperesek is visszautaltak az elsőfokú eljárásban megtett nyilatkozataik tartalmára. Az I. rendű alperes kiemelte, hogy a felperesek által érvényesíteni kívánt károkkal okozati összefüggésben álló, kirívóan súlyos mérlegelési hiba és eljárási szabálysértés a terhére nem állapítható meg. A nyomozás folyamatosságának biztosítására és a gyanúsított érdekeinek védelmében a szakértői vélemény beszerzésének sürgetésére törekedett, a kirendelés késedelme azonban nem az I. rendű alperest terhelő mulasztás. A gyanúsítás, majd a vád tárgyává tett cselekmény atipikus költségvetést sértő magatartás volt, aminek megítéléséhez különleges szakértelem miatt igazságügyi szakértő bevonására volt szükséges. A nyomozás megszüntetése a második szakvélemény értékeléséig nem lehetett volna megalapozott, amely szakvéleményben a szakértő a nyomozás elrendelése után két évvel előkerült szerződések alapján a korábbi véleményével ellentétes álláspontra helyezkedett, az ellentmondások feloldására azonban a nyomozati szakban már nem kerülhetett sor. Kiemelte, hogy észszerűen merülhetett fel kétely a letéti szerződések valódiságát érintően, ami teret adhatott a vádemeléssel kapcsolatosan az ügyész mérlegelésnek, egyébként a szakértő meghallgatását követően a lehető legrövidebb idő alatt értékelte a bizonyítékokat és tett az I. rendű felperes felmentésére indítványt. Egyebekben az ügyész szabad mérlegelési jogkörébe tartozó szakkérdés, hogy a konkrét ügyben rendelkezésre álló tényeket, adatokat milyen módon értékeli és abból milyen következtetéseket von le, az ügyész szakmai meggyőződésén alapuló döntéseit a polgári per bírósága nem mérlegelheti felül, a felperesek erre irányuló törekvése nem vezethető eredményre. A vádemelés bizonyítékok mérlegelésén alapuló ügyészi tevékenység, ami akkor sem tekinthető kirívóan súlyos jogalkalmazási hibának, ha a büntetőeljárás a vádlott esetleges felmentésével zárul. Tévesnek tartotta azt a fellebbezési érvelést, hogy az ügyészség pusztán azon az alapon, hogy a nyomozó hatóságot utasítja, teljes felelősséget is vállalna annak tevékenységéért, illetve mulasztásáért. A zár alá vétel

kérdésében a bíróság döntött, aminek során az ügyészi indítvány a bíróságot nem köti.

A II. rendű alperes a fellebbezés kapcsán kiemelte, hogy a nyomozás során nem tanúsított sem szükségtelen, sem okszerűtlen és felesleges, ezáltal kirívóan jogellenes magatartást, amit önmagában az nem alapoz meg, hogy az I. rendű felperest a büntetőbíróság végül az ellene emelt vád alól felmentette. Az elsőfokú eljárásban rendelkezésre álló okiratok egyértelműen cáfolják, hogy a nyomozás során minden szükséges irat rendelkezésre állt volna, továbbá, hogy az alapüggyel össze nem függő nyomozati cselekményeket végzett volna. A nyomozást nem annak elhúzódsága miatt vonták fokozott ügyészi felügyelet alá, hanem azért, mert a meghatározott személy ellen folyó nyomozás megindításától számított egy év már eltelt. A felperesek fellebbezésükben alaptalanul állítják, hogy a gyanúsítás közlése és a második szakvélemény beszerzésének időpontja között ne történt volna érdemi nyomozati cselekmény. A második szakvélemény beszerzése után továbbra sem volt abban a helyzetben, hogy a nyomozást megalapozottan megszüntethette volna. Az újabb szakvélemény beszerzésében sem terheli késedelem, mert az ehhez szükséges iratok nem neki felróható okból nem álltak rendelkezésre korábban. A felperesek jóhírnevét nem sértette, nyomozati iratban valótlan tényállítást nem tett, tényeket hamis színben nem tüntetett fel.

A Fővárosi Ítéltábla teljes terjedelmében bírálta felül az elsőfokú bíróság ítéletét, mert annak fellebbezés hiányában első fokon jogerőre emelkedett rendelkezése nem volt [Pp. 228. § (4) bekezdés].

Az ítéltábla a felperesek fellebbezését alaptalannak, a II. rendű alperes perköltséget érintő fellebbezését pedig részben alaposnak találta. Az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését szükségessé tevő okot az ítéltábla nem látott, mert a fellebbezésben felhozottak alapján a Pp. 252. § (2) bekezdésében foglalt konjunktív feltételek nem állnak fenn. Az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálata kapcsán a másodfokú bíróság orvosolhatta a tényállás megállapításával, illetve a jogi indokokkal kapcsolatos hiányosságokat, ezért az elsőfokú tárgyalás megismétlése nem szükséges. A Pp. 252. § (3) bekezdésének alkalmazására pedig már önmagában abból az okból sem volt lehetőség, hogy a feleknek az elsőfokú eljárásban nem volt fenntartott és nem teljesített bizonyítási indítványa, de egyébként bizonyításra nem is volt szükség.

Az ítéltábla mindenekelőtt az elsőfokú bíróság által megállapított tényállást pontosítja, abból mellőzi a 3. oldal ötödik és hatodik bekezdésében megállapítottakat, mert a görögországi szélerőmű beruházáshoz kapcsolódó, a II. rendű felperes által a ... Bank Zrt.-vel megkötött hitelkeret-szerződés létrejöttére és annak a bank általi felmondására a periratok között bizonyíték nincs, így ezt az alperesek vitatására is figyelemmel bizonyított tényként megállapítani nem lehetett volna. Az sem bizonyított, hogy a ... Bank Zrt. a II. rendű felperes összes számláját zárta volna. A zár alá vételre vonatkozó rendelkezés egyébként egyértelmű, az meghatározott összegre vonatkozott, ezért ha átmenetileg sor is került volna valamennyi számla zárolására, az a per elbírálása szempontjából irreleváns, tehát a releváns tényállás részeként azt megállapítani nem kell és nem is lehet.

A 4. oldal első bekezdés szerinti letéti befizetésekre vonatkozó megállapítást, továbbá a következő bekezdésben szereplő megállapítást is mellőzni kellett, és ehelyett az ítéltábla az alábbiakat állapította meg. Az I. rendű felperesnek a NAV Kelet-budapesti Igazgatóságán 2012. november 19-én tett előadása szerint más befektető, mint az I. rendű felperes nem bocsátott rendelkezésre pénzt, illetve értékpapírt a II. rendű felperesi társaság számláin, tehát kizárólag az I. rendű felperes volt az egyetlen olyan személy, aki a javait a II. rendű felperes számláin helyezte el. A 2007. január 25-i keltű okirat szerint az I. rendű felperes tulajdonát képező, a II. rendű felperes számláin általa elhelyezett eszközökre a ... Bank Zrt.-vel megkötött szerződés - amely a fellebbezéshez mellékel

igazolás szerint vagy 2007. április 20-án, vagy az 59/F/1. sorszámon csatolt okirat szerint 2008. március 19-én jött létre - keretszerződés tőzsdei és tőzsdén kívüli azonnali és származtatott, valamint strukturált betéti ügyletek kötésére elnevezésű és tartalmú megállapodás volt, amelynek alapján a ... Bank Zrt. mint a II. rendű felperesi társaság bizományosa volt megbízva ilyen ügyletek elvégzésével.

Az elsőfokú bíróság által az 5. oldal első bekezdésében megállapított tényállás helyett az ítéletábra azt állapította meg, hogy az I. rendű felperes képviselte mellett a II. rendű felperes által lefolytatott önellenőrzés célja a 2007. január 25. napjára keltezett okirat szerinti megállapodásnak megfelelő mérleg készítése volt, amely alkalmas lehetett a II. rendű alperes kirendelése alapján 2011. augusztus 30-án elkészült szakvéleményben foglalt megállapítások cáfolására. **P. Zs.** igazságügyi szakértő a 2013. augusztus 7-én előterjesztett véleményében egyrészt arról számolt be (12-15. oldal), hogy az I. rendű felperes gyakorlatilag már 2007. április 26-tól kezdődően folyamatosan a letét visszafizetésére vonatkozó megállapodásokat kötött az általa képviselt II. rendű felperessel, aki részére visszafizetéseket eszközölt. Másrészt az igazságügyi adó- és könyvszakértő gyakorlatilag jogilag minősítette a Ptk. 462-466. §-ának maga gyakorolta értelmezése alapján a 2007. január 25-i keltű megállapodásban foglaltakat letéti szerződésnek.

Végül az ítéletábra kiegészíti a tényállást azzal, hogy az I. rendű felperest az ellene költségvetési csalás büntette miatt emelt vád alól a Pesti Központi Kerületi Bíróság a 24.B.XIII.10.301/2014/22. számú ítéletében a Be. 331. § (1) bekezdése alapján - a Be. 6. § (3) bekezdés a) pontjára figyelemmel - azért mentette fel, mert a bíróság által lefolytatott bizonyítási eljárás alapján kétséget kizáróan megállapította, hogy a vádlott nem követte el a terhére rótt bűncselekményt.

Az így pontosított, illetve kiegészített tényállás alapján az ítéletábra az elsőfokú bíróság érdemi döntésével egyetértett, annak indokait részben osztotta, az indokokat a fellebbezésben foglaltakra is tekintettel az alábbiak szerint pontosítja és egészíti ki.

A felperesek vagyoni kárigényének elbírálása során a Ptk. 349. § (3) bekezdése alapján alkalmazandó 349. § (1) bekezdését, valamint a Ptk. 339. §-át együtt kellett alkalmazni. A Ptk. 349. § (1) bekezdése által megkívánt speciális feltételek teljesültek, hiszen az I. rendű felperes a büntetőeljárás során a lehetséges jogorvoslatokat igénybe vette. Az ítéletábra megjegyzi, hogy a vagyoni kárigényeket a felperesek úgy érvényesítették, hogy nem lehet tudni, melyik kártétel melyik felperes igénye volt, vagy egymás között milyen arányban kívánták volna a kárkövetelésüket érvényesíteni, mert ezt nem jelölték meg. Ennek a hiányosságnak azonban azért nem volt jelentősége, mert a vagyoni kárigények a következők miatt nem voltak teljesíthetők.

A büntetőeljárásban az I. rendű felperes képviselésével felmerült költségek kapcsán azt kellett megállapítani, hogy ez nyilván csak az I. rendű felperes kárigénye lehetett volna. Ugyanakkor ezekre a költségekre kártérítés címén alappal az I. rendű felperes nem tarthat igényt, de nem abból az okból, hogy a polgári bíróságnak nincs hatásköre a büntügyi költségekről dönteni, hiszen ezt az összeget az I. rendű felperes kártérítésként érvényesítette, aminek elbírálása a polgári bíróság hatáskörébe tartozik és a Ptk. 7. §-a alapján a polgári bírói út rendelkezésre áll. Következésképpen az alperesek érvelésével ellentétben a per részbeni megszüntetésének hatáskör hiánya miatt nem volt helye. Az előbbi költséget azért nem érvényesíthette az I. rendű felperes, mert az nem illeszthető a Ptk. 355. § (4) bekezdésében szabályozott anyagi jogi kárfogalomba. Egy visszterhes szerződés - adott esetben ügyvédi megbízási szerződés - alapján az egyik szerződő fél által a másiknak teljesített ellenszolgáltatás (megbízási díj), vagyonban beállott értékcsökkenésnek csak abban az esetben minősülhet, ha az I. rendű felperes által kifizetett ellenszolgáltatás utóbb, az alperesek

valamelyikének felróható okból felesleges kiadásnak bizonyul. Adott esetben azt nem lehet megállapítani, hogy az I. rendű felperes feleslegesen vett igénybe a büntetőeljárásban jogi képviselőt és feleslegesen kötött ennek érdekében megbízási szerződést. Ezeket a kiadásokat tényleges kárnak sem lehet tekinteni a szolgáltatás-ellenszolgáltatás fennállása miatt, hiszen a kifizetett megbízási díj ellenében az I. rendű felperes szolgáltatáshoz, ügyvédi segítséghez, illetve képviselőhöz jutott. Nem minősíthető ez a kiadás a kár elhárításával kapcsolatos költségnek sem, hiszen az I. rendű felperes nem a bekövetkező vagyoni károk elkerülése érdekében vett igénybe védőket a büntetőeljárásban, hanem a saját felmentése érdekében vette igénybe a jogi képviselőket. Tehát egyik fajta kárnak sem felelhet meg az ügyvédi díjban álló és az I. rendű felperes által költségként meghatározott kiadás. Az önellenőrzés kapcsán a **D. Kft.** részére kifizetett megbízási díj felmerülése semmilyen összefüggésben nincs a büntetőeljárással, mert az önellenőrzést a II. rendű felperes a saját döntése alapján folytatta le. Kétségtől az önellenőrzésre annak érdekében került sor, hogy megdöntse a már megindult büntetőeljárás során keletkezett bizonyítékot, de mégis az önellenőrzés lefolytatása és ennek érdekében a megbízott igénybevétele a II. rendű felperes szuverén döntésén alapult, tehát nem lehet ezt a kiadást az alperesek eljárásának betudni.

A zár alá vétellel kapcsolatos kamatveszteséget illetően az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az okozati összefüggés mindkét alperes vonatkozásában hiányzik, hiszen végül is elsőfokon meghozott és másodfokon jogerőssé vált bírósági döntéssel került sor a zár alá vételre. Az állítottnak jogszerűtlenül fenntartott intézkedés, mint jogellenes magatartás nem tudható be az adott intézkedést csupán indítványozó alpereseknek. Tény, hogy a II. rendű alperes a 2011. szeptember 15-én kelt határozatával biztosítási intézkedésként valóban elrendelte 58.137.000 forint erejéig a II. rendű felperes bankszámláinak zárolását, hogy a zár alá vételt később meg lehessen valósítani, de ezzel egyidejűleg előterjesztést is tett az I. rendű alperesnek a lefoglalt pénzeszköz zár alá vétele indítványozására. Éppen az első- és másodfokon hozott bírósági döntésekre tekintettel nem lehet megállapítani, hogy a II. rendű alperes előbbi határozata jogellenes lett volna, hiszen mind az első- mind pedig a másodfokú bíróság megállapította, hogy a zár alá vétel feltételei a büntetőeljárás tárgyát képező bűncselekmény gyanújára tekintettel adottak voltak.

Az elmaradt hasznot illetően az ítéletábra előjáróban kiemeli, hogy bár többszörösen utalt arra az I. rendű felperes a személyes előadásaiban, hogy az ún. görög projekt meghíúsulása az elmaradt haszon ami őt, illetve ugyanúgy a II. rendű felperesi társaságot is érte (4. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 4. oldal, 57. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal negyedik bekezdés), de ezt az előadást az elmaradt haszon körében nem lehetett sem vizsgálni, sem pedig figyelembe venni, mert a felperesek az ennek alapjául szolgáló releváns tényeket nem adták elő. Hiányzik a tényelőadásuk arra nézve, hogy milyen megállapodást, milyen görög társasággal, milyen mértékű és milyen módon kiszámítható haszon reményében kötött az I. vagy a II. rendű felperes. Az előbbiekre peradat és tényállítás nem áll rendelkezésre, ráadásul az I. rendű felperes tényelőadása e körben egymást kizáró módon ellentmondásos, mert amíg 2015. december 10-én (4. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv) azt állította, hogy a projekt azért nem tudott megvalósulni, mert pénzeszközeiket zárolták, addig 2017. február 28-án (36. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv) már azt adta elő, hogy a projekt azért nem valósult meg, mert a Görög Állam a 2012-ben kitört pénzügyi válság következtében nem tudta a pontosabban meg nem nevezett görög céggel szemben fennálló kötelezettségeit teljesíteni. Az viszont nem lehet kétséges, hogy ez utóbbi körülmény az alperesek magatartásával és a büntetőeljárással semmilyen okozati összefüggésbe nem hozható. Ezért csak azt az elmaradt hasznot lehetett vizsgálni, amit maga az I. rendű felperes úgy számolt ki és arra is alapított, hogy a II. rendű felperes éves beszámolóinak passzív időbeli elhatárolás rovatában szerepeltetett összeg jelenti, illetve alapozza meg a II. rendű felperes által az adott években ténylegesen elért üzleti eredményt, amit évi 112.642.750 forintban, három évre vetítetten pedig 335.070.933 forintban határozott meg

(57/F/1. sorszámú beadvány). Az ilyen módon meghatározott és kiszámított összeg több okból sem vehető figyelembe a Ptk. 355. § (4) bekezdése szerinti elmaradt vagyoni előnyként. Egyrészt, ha lenne is elmaradt haszon, az csak a II. rendű felperes elmaradt haszna lehetne, hiszen a II. rendű felperes - függetlenül attól, hogy egyszemélyes társaság, amelynek egyedüli tulajdonosa az I. rendű felperes - az I. rendű felperestől elkülönült jogalany, önálló jogi személy. Az I. rendű felperes tagsági jogait az üzletrész testesíti meg, de a társaság vagyona a maga egészében nem minősül a tag I. rendű felperes vagyonának. Ebből következően a II. rendű felperesi társaság elmaradt vagyoni előnye - még ha megállapítható is lenne - a maga egészében nem minősülhetne az I. rendű felperes elmaradt vagyoni előnyben jelentkező kárának. Az elmaradt vagyoni előnyben megjelölt kár tehát csak a II. rendű felperes elmaradt haszna lehetne, ennek viszont ellentmond a büntetőeljárásban és az önellenőrzés során hivatkozott 2007. január 25-i keltezésű megállapodás, amelyből az derül ki, hogy az értékpapírokkal folytatott tőzsdei ügyletekből származó teljes haszon az 5-10 év múlva esedékes elszámolás eredményeként az I. rendű felperest, mint befektetőt illeti meg. Az I. rendű felperes viszont maga nyilatkozott úgy, hogy a saját döntéseinek megfelelően folyamatosan felvette az értékpapírjait, előadása szerint a II. rendű felperes számlájára átutalt 1.500.000.000 forintot kivette a cég számlájáról (57. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 1. oldal), és azt is előadta, hogy végső soron a pénzkivétellel megszűnt a II. rendű felperes nyeresége (68. sorszámú tárgyalási jegyzőkönyv 2. oldal). A büntetőeljárásban beszerzett kiegészítő szakvélemény pedig úgy fogalmazott, hogy a pénzkivételekre - annak ellenére, hogy a megállapodás szerint erre nem lehetett volna lehetőség - már 2007. április 26-tól folyamatosan sor került. Így tehát nem lehet megállapítani, hogy milyen elmaradt haszonról lehetne az adott perben a II. rendű felperes vagy akár az I. rendű felperes esetében szó, hiszen ha az I. rendű felperes elvonta a társaságtól azokat a pénzügyi eszközöket, amelyeknek befektetése révén haszna keletkezhett volna, akkor ez az I. rendű felperes döntése és magatartása volt, nem függött össze a büntetőeljárással. Egyébként pedig a büntetőeljárás során az I. rendű felperes végig azt hangoztatta, hogy nem keletkezett a társaságnak adóköteles nyeresége, azaz haszna, amit a megállapodással kívánt alátámasztani. Ennek az ellenkezőjét a polgári perben nem lehet állítani azért, mert az ellenkező álláspont elfogadása mutatkozik célszerűnek a kereset eredményessége szempontjából. Az pedig, hogy a II. rendű felperes az érintett időszakban eredményes gazdálkodást folytatott volna a II. rendű alperes helytálló hivatkozása szerint, a közhiteles cégnyilvántartásban közzétett mérlegadatok kifejezetten cáfolják, ami szerint 2007. és 2014. év között eltelt időben négy évben veszteséges volt, a további években pedig a legmagasabb összegű mérleg szerinti eredménye 121.000 forintot tett ki. Az előbb kiegészített indokok szerint az elmaradt hasznat és annak összegét az I. rendű alperes előadása alapján szintén nem lehetett alapos követelésnek tekinteni.

Az előbbiekből következően annak, hogy a büntetőeljárás az egyébként két éves meghosszabbított határidőn belül milyen időtartamig zajlott, a felperesek vagyoni kárigényének megítélése szempontjából semmilyen jelentősége nem volt, így azt vizsgálni sem kellett.

A személyiségi jogsértéssel kapcsolatos igényt a Ptk. 78. §-a és 84. §-a alapján kellett elbírálni. A felperesek keresetükkel egyrészt a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontja szerinti objektív szankció alkalmazását kérték, másrészt az e) pont alapján nem vagyoni kárigényt érvényesítettek jóhírnevük megsértésére alapítottnak. Az ítélet tábla előrebocsátja, hogy a Ptk. 84. § (1) bekezdés a) pontján alapuló jogkövetkezmény alkalmazására irányuló, a jogsértés megtörténtének megállapítása iránti kereseti kérelem érdemi elbírálásra nem volt alkalmas, mert az nem minősül határozott kereseti kérelemnek [Pp. 121. § (1) bekezdés e) pont]. Ehhez ugyanis a felpereseknek magában a kereseti kérelemben kellett volna egyértelműen és alperesenként külön-külön megnevezni, hogy a jogsértő magatartást milyen konkrét cselekménnyel mikor, hol és milyen módon, melyik felperes sérelmére valósították meg az alperesek, és miután jóhírnevük megsértését állították, magából a kereseti

kérelemből ki kellett volna annak is tűnnie, hogy melyek a valótlan, esetleg a való tényeket hamis színben feltüntető állítások. A felperesek kereseti kérelme ehhez képest csupán a jogszabály normaszövegének idézésével a jóhírnév megsértésének megállapítására irányult, ami az előadott formában nem minősült határozott kérelemnek, ezért az elsőfokú bíróság helyesen járt el, hogy az előbbi kereseti kérelem elbírálását mellőzte.

A személyiségi jogsértés kapcsán tehát csak a nem vagyoni kárigényt lehetett értelmezni és elbírálni, amelynek jogalapja a Ptk. 84. § (1) bekezdés e) pontja, nevezetesen a jóhírnév megsértése miatti nem vagyoni hátrányok keletkezése, amelyet a felperesek személyenként terjesztettek elő az alperesek egyetemleges marasztalását kérve. Azzal a döntéssel, amellyel az elsőfokú bíróság ezt az igényt elutasította, az ítélet tábla maradéktalanul egyetért, a döntés releváns indokaként a következőket emeli ki. Ahogyan arra az I. rendű alperes helyesen hivatkozott, a nem vagyoni kártérítés alapja a személyiségi jogsértés. A személyiségi jogsértés azonban nem pusztán egy büntetőeljárás lefolytatása, nyomozás, vádemelés, vádképviselés, hanem személy elleni támadás kell, hogy legyen. A személyiségi jogot sértő magatartás vagy tevés vagy mulasztás lehet, de mindkettőnek közös jellemzője, hogy szükséges hozzá a személy elleni támadás szándéka. A jogsértő azért fejt ki aktív magatartást, vagy azért mulaszt, mert az ezzel érintett személy személyiségét kitevő tulajdonságok valamelyikét vagy összességét, tehát a személyt magát kívánja hátrányos helyzetbe hozni. Ilyen támadó jellegű magatartás nélkül nincs személyiségi jogsértés, vagyis adott esetben akkor lehetne személyiségi jogsértést megállapítani, ha a felperesek előadták és bizonyították volna, hogy az I. és a II. rendű alperesek az I. rendű felperes személye miatt, az ő személyiségének lényegét adó tulajdonságokra tekintettel, kifejezetten az ellene való támadásként azért folytatták a büntetőeljárást, mert bár tudták vagy tudniuk kellett, hogy az I. rendű felperes nem követte el, vagy nem ő követte el az adócsalást, mégis az I. rendű felperes személyét kívánták ennek az eljárásnak kitenni.

Annak megítélésénél, hogy történt-e személyiségi jogsértés, abból az I. rendű felperes által megjelölt elkövetési magatartásból lehetett kiindulni, hogy a II. rendű alperes kirendelése alapján elkészült szakvélemény nyilvánvalóan megalapozatlan volt és tudnia kellett volna az alpereseknek, hogy nem követett el adócsalást, a második szakvélemény pedig vádemelést kizáró okként egyértelművé tette, hogy bűncselekmény nem történt. A II. rendű alperesnek ezen kívül azt is felróták, hogy olyan megkeresésekkel élt a nyomozati eljárás során, amelyek önmagában is a jóhírnevet sértették. Ez utóbbi körben az elsőfokú bíróság helyesen jutott arra a következtetésre, hogy olyan megkeresés a periratok között nincs, ami jóhírnevet sértő valótlan tényállítást tartalmazna az I. rendű vagy akár a II. rendű felperes személyére nézve.

Az első szakvélemény megalapozatlanságát illetően abból kell kiindulni, hogy maga az I. rendű felperes is úgy ítélte meg ennek a szakvéleménynek az ismeretében, hogy szükség van önellenőrzés lefolytatására, vagyis az első szakvélemény készítésekor nem álltak, és nem is állhattak a rendelkezésre olyan adatok, amelyekből a kiegészítő szakvéleményben foglaltakra lehetett volna következtetni. Ha pedig maga az I. rendű felperes a II. rendű felperes kapcsán önellenőrzésbe kezdett és az önellenőrzés alapja volt a 2007. január 25-i - az első szakvélemény készítésekor a szakértő által még nem ismert - megállapodás, akkor azt nem lehet állítani, hogy az első szakvélemény nyilvánvalóan megalapozatlan, támadó jellegű téves értékelése történt volna meg az alperesek részéről.

Ami pedig azt a kérdést illeti, hogy volt-e vádemelést kizáró ok, tehát a második szakvélemény kapcsán egyértelmű volt-e vagy kellett volna lennie annak, hogy nem történt adócsalás, az ítélet tábla a következőket emeli ki. A felperesek az önellenőrzés alapját képező, 2007. január 25-re keltezett

okiratban foglalt megállapodásra alapozták azt a tényállításukat, hogy nem történt adócsalás, és ugyanezek az okiratok, továbbá a második szakvéleményen alapult az I. rendű felperes büntető perben előadott védekezése is. A büntető perben meghozott felmentő ítéletből és annak indokaiból is nyilvánvaló, hogy a bíróság által lefolytatott bizonyítás eredményeként került sor annak megállapítására, hogy nem történt bűncselekmény, ilyen bizonyítás pedig vádemelés nélkül nem folytatható volna. A bizonyítás adott esetben a szakértő meghallgatását és a különböző peradatok értékelését jelentette a bíróság részéről. Azt, hogy a büntető perben bizonyítékként figyelembe vehető-e a 2007. január 25-i megállapodás, maga a szakértő is megkérdőjelezte, aki meghallgatása során az adócsalást cáfoló megállapításait kifejezetten azzal a feltétellel tette meg, ha a letéti szerződések hiteles bizonyítéknak tekinthetők (... számú jegyzőkönyv 11. oldal). Ahogy arra az I. rendű alperes helyesen hivatkozott, az önellenőrzés nem alkalmas arra, hogy a büntetőeljárás megindulása után az adócsalás meg nem történtét utólag alátámassza, mert az önellenőrzés csak a véletlenül, tévedésből, nem pedig szándékosan rosszul írt adatok helyesbítésére szolgálhat. Ennélfogva az utólagos önellenőrzés az adócsalás büntetőjogi következményeinek elhárítására nem alkalmas (BH2004.1106.). Az előbbiekből következően a bíróság döntésén, mérlegelésén múlt, hogy a szakvéleményt, mint bizonyítékot figyelembe veszi-e vagy sem. Ha pedig ezt a büntető bíróságnak is értékelnie és mérlegelnie kellett, akkor nyilvánvaló, hogy az e szakvéleményen is alapuló vádemelést nem lehet az I. rendű felperes személye elleni támadásként értékelni.

Ráadásul az önellenőrzés alapjául szolgáló és a mérleg módosítására vezető megállapodás az ítélet tábla álláspontja szerint a tartalma alapján polgári jogi ügyletként nem úgy minősül, mint ahogyan azt az erre kompetenciával nem rendelkező adószakértő minősítette, tehát a megállapodás nem letét. Ennélfogva a megállapodáshoz, mint letéthez kapcsolódó adózási következmények - nevezetesen hogy a letétbe vett értékpapírok hozama után a társaságnak mindaddig nem kell adót fizetnie, amíg a kifizetés elszámolása meg nem történik - nem állapítható meg. Az teljesen nyilvánvaló, hogy a 2007. január 25-re keltezett megállapodásnak összhangban kell lennie azzal a szerződéssel, amit az I. rendű felperes a II. rendű felperes képviselőjében kötött meg a ... Bank Zrt.-vel. A ... Bank Zrt.-vel megkötött megállapodás pedig a bankot bizományosként bízta meg különböző tőzsdei ügyletek elvégzésével. Az értékpapírokra vonatkozó tőzsdei ügyletek elvégzésének alapja pedig nem lehet letét már csak azért sem, mert az eladási bizomány lényegi eleme, hogy az adott értékpapírból az utasításnak megfelelő mennyiséget bizományosként, tehát a saját nevében értékesít a bank, azaz nem megőrzi, hanem pont ellenkezőleg, értékesíti és utána annak a vételárával számol el. Miután nyilvánvaló, hogy ugyanarra az ügyletre kellett, hogy gondoljon az I. rendű felperes, amikor a II. rendű felperes rendelkezésére bocsátotta vagyoni javait, értékpapírjait, mint amit a II. rendű felperes képviselőjében megkötött, ami nem letét, ezért az a feltételezés nem állja meg a helyét, hogy az alpereseknek fel kellett volna ismerni, miszerint az adócsalás a megállapodásra tekintettel kizárt és ezért vádemelés nélkül meg is kellett volna szüntetni a büntetőeljárást. Az ítélet tábla megjegyzi, hogy a polgári bíróság a Pp. 4. § (2) bekezdése alapján csak attól van elzárva, hogy megállapítsa, nem követte el a bűncselekményt az, akit jogerős büntető ítélet elítélt, de olyan korlát nincs, hogy ne minősíthetné tartalma alapján az egyébként polgári jogi jellegű megállapodást a felmentő ítélettel végződő büntetőeljárásban foglaltakhoz képest másként. A megállapodás tartalmának előbbieken kifejtett eltérő minősítése adott esetben azt is jelenti, hogy az az érvelés, ami ezzel a megállapodással és az adócsalás kizáró jellegével kapcsolatos, az ítélet tábla szerint eleve nem állja meg a helyét.

A II. rendű alperes perköltséget érintő fellebbezése, ami a részére megállapított perköltségnek a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja szerinti összegre (5.670.700 forint) való felemelésére irányult, részben volt alapos, mert az ítélet tábla úgy ítélte meg, hogy ilyen mértékű felemelésre nincs ok, ugyanakkor az elsőfokú bíróság által megállapított perköltség még a

jogszabály szerinti minimumot (1.000.000 forint) sem éri el. Az ítélet tábla a pertárgy értékét, az eljárás időtartamát, továbbá az elsőfokú eljárásban kifejtett képviseleti tevékenység idő- és munkaszükségletét - ebben a körben a II. rendű alperes képviselője által szerkesztett beadványok számát, azok tartalmát és terjedelmét, a megtartott tárgyalások időszükségletét - figyelembe véve úgy ítélte meg, hogy a kifejtett tevékenységgel 2.500.000 forint jogtanácsosi munkadíj áll arányban.

Ezért az ítélet tábla az elsőfokú ítéletet a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján részben megváltoztatva, a II. rendű alperes részére megítélt perköltséget az előbbi összegre emelte fel. Miután a keresetet, mind a vagyoni, mind pedig a nem vagyoni kárigény vonatkozásában elutasító döntés helytálló, egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyta.

A felperesek fellebbezése eredménytelen, míg a II. rendű alperes fellebbezése részben eredményes volt, ezért a felperesek a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelesek a II. rendű alperes jogtanácsosi munkadíjból álló, az IM rendelet 3. § (2) bekezdés c) pontja, (5) és (6) bekezdése alapján, a másodfokú eljárás idő- és munkaszükséglete miatt mérsékelt jogtanácsosi munkadíj megfizetésére. A II. rendű alperes fellebbezésében való azonos arányú pernyerés-pervesztés miatt az ezzel összefüggő jogi képviseleti munkadíjat a felek maguk viselik.

Az eredménytelenül fellebbező felperesek a Kmr. 13. § (2) bekezdése szerint kötelesek a feljegyzett fellebbezési illeték, továbbá a II. rendű alperes személyes illetékmentességére tekintettel le nem rótt fellebbezési illeték pervesztességükkel arányos részének viselésére, míg a II. rendű alperest terhelő fellebbezési illetéket a Kmr. 14. §-a szerint az állam viseli.

, 2018. december 6.

Dr. Czukorné dr. Farsang Judit s.k.  
a tanács elnöke

. Matosek Edina s.k.. Benedek Szabolcs s.k.  
előadó bíró

bíró

A kiadmány hitelül: